

משנה סנהדרין פרק א

Mishnah Sanhedrin, chapter 1

(1) Monetary cases [i.e., admissions of liability and testimony regarding loans are heard] by three [plain] judges [or one ordained judge (there are judges who are *semuchin* — i.e., ordained by a judge, who himself, was ordained by a judge, this procedure going back each generation, all the way to Moshe *Rabbeinu*. Then there are those who

were not ordained and are referred to as plain judges. For monetary cases, which concern acts of kindness such as loans, the Rabbis instituted that they don't require ordained judges, so that if disagreements were to arise they should be handled expeditiously], cases of theft and personal injury [are judged], by three [ordained judges], claims for full or half-damages (see Mishnah Bava Kamma 1:1), the repayment of the [*kefel*] double (see Exodus, 22:3) or four or five-fold restitution (see Exodus, 21:37) [of stolen goods, must be judged] by three [ordained judges], as must cases [of punitive damages] of **אונס** rape, **מפתה** seduction, and **רע מוציא שם רע** libel, so says Rabbi Meir; but the Sages say: A case of libel requires a Court of twenty-three, since it may involve a capital charge [infidelity, in certain cases, carries the death penalty and capital charges require 23 ordained judges].

(2) [Cases involving the punishment of] lashes [are judged] by three [ordained judges]; in the name of Rabbi Yishmael it was said, By twenty-three [judges].

רבנו עובדיה מברטנורא

א דיני ממונות. דהיינו הודאות והלוואות: **בשלשה הדיוטות.** ולא אצרכוהו רבנן לשלשה מומחין שלא תנעל דלת בפני לוי. שמא יכפור הלוח ולא ימצא מומחין לכופו לדין. אלא או יחיד מומחה. או שלשה הדיוטות. אבל גזילות וחבלותבג' מומחין. דאלהים כתיב בפרש' שומרים בואלה המשפטים ג' פעמים. ומינה ילפינן שלשה מומחין: **נוק.** אדם או שור המועד שהזיקו דמשלמים נוק שלם: **חצי נוק.** שור תם שהזיק. ואע"ג דהיינו חבלות. אידי דבעי למיתתני תשלומי כפל ותשלומי ארבעה וחמשה. שאינו משלם כמו מה שהזיק. שמשלם יותר. תנא נמי חצי נוק שאינו משלם כמו שהזיק. שהרי משלם פחות. ואידי דתנא חצי נוק תנא נמי נוק: **מוציא שם רע.** לא מצאתי לכתך בתולים וענשו אותו מאה כסף: **דיני נפשות.** דאם אמת היה הדבר זנתה תחתיו וסלקה. ודיני נפשות בעשרים ושלשה. כדלקמן. והלכה כחכמים: **ב מכות.** מלקות ארבעים: **בשלשה.** דכתיב (דברים כ"ה) ונגשו אל המשפט ושפטום. ואין ב"ד שקול מוסיפין עליהם עוד אחד הרי כאן שלשה: **רבי**

The intercalulation of the month is effected by a Court of three [ordained judges], the intercalulation of the year by three; these are the words of Rabbi Meir. But Rabbi Shimon ben Gamliel says: The matter is initiated by three [and if a majority i.e., two out of the three, state that it should be further discussed, two more judges are added and it is then] discussed by five, [if a majority i.e., three out of the five judges, rule that it should be a leap year, another two judges are added and it is finally] determined by seven. If, however, it was determined by three [i.e., at the first sitting, the judges went ahead and declared it a leap year], the declaration is valid.

(3) The laying of the elders' hands [upon the head of the communal sacrifice (see Leviticus 4:15) and the ordination of judges] and the breaking of the heifer's neck (see Deuteronomy 21:2) require the presence of three [judges; in the case of ordination at least one must be ordained]; these are the words of Rabbi Shimon. Rabbi Yehudah says: Five. The performance of *halitzah* [the refusal of levirate marriage (Deuteronomy 25:9)] and of *mi'un* [the refusal and annulment of the marriage of an orphan who was married, as a minor, before she has grown into adulthood, by her brother or mother, (see Yevamot, chapter 13, Mishnah 2)] is performed in front of three [plain judges (Yevamot, chapter 12, Mishnah 1, see

רבנו עובדיה מברטנורא

ישמעאל אומר בעשרים ושלשה. אתיא רשע רשע. כתיב הכא (שם) והרשעו את הרשע וכתוב התם (במדבר ל"ה) אשר הוא רשע למות. מה להלך בעשרים ושלשה. אף כאן בעשרים ושלשה: **עבור החדש.** קדוש החדש ואידי דבעי למתני עבור שנה. תנא נמי עבור החדש: **בשלשה מתחילין.** לראות אם יש להושיב ב"ד על כך. אם אחד מהשלשה אומר צריך ב"ד לישב ולעיין אם צריכה שנה לעבר. מפני התקופה והאביב והפירות. ושנים אומרים א"צ. שאין כאן ספק דודאי אינה צריכה עבור. בטל יחיד במעוט. שנים אומרים לישב. ואחד אומר שלא לישב. הולכין אחר השנים. ומוסיפין עוד שנים אחרים שישאו ויתנו בדבר. והרי כאן חמשה. שנים אומרים צריך לעבר. ושלשה אומרים א"צ. בטלו שנים במעוטן. שנים אומרים אינה צריכה. ושלשה אומרים צריכה. הולכים אחר הרוב ומוסיפין עוד שנים שיהיו שבעה ומעברין אותה. ובגמרא מפרש דהני שלשה חמשה ושבעה כנגד ברכת כהנים שיש בפסוק ראשון ג' תיבות ובשני חמשה ובשלישי שבעה והלכה כרבן שמעון ב"ג: **ג סמיכת זקנים.** על ראש פר העלם דבר של צבור. ויש במשמעות הדברים גם מנויי הדיין שהגדול הסמוך צריך שיצרף עמו שנים. כשרוצה לסמוך חכם כדי שיקרא רבי וידון דיני קנסות. ולשון סמיכה משום דכתיב (במדבר כ"ו) ויסמוך את ידיו עליו. ולא דבעי מסמך ידיה עליה אלא בשמא קרן ליה רבי. ואין

Gemara, Yevamot 107b regarding validity in front of two]. The fourth-year fruit and the second tithes [which must be eaten in Jerusalem, or its value in money brought to Jerusalem where he must purchase food instead of the actual produce] of unknown value are assessed by three.

[Redeeming] consecrated [items, requires an assessment] by three, [if one vowed, the stated worth of another, (as quoted in Leviticus 27) and doesn't have the money to pay, but has movable property of value, the] evaluations of [said] movable property [is estimated] by three. Rabbi Yehudah says One of them should be a priest [since the verse states "the priest should value it" (Leviticus, 27:12)]. And [if he pays from] real estate [the estimate should be] by ten [judges] including one priest and [where one vows the actual monetary worth] of a person is likewise, by the same number [i.e., ten].

(4) Capital cases are adjudicated by twenty-three. An animal who was involved in bestiality, either by a woman or a man is charged by [a Court of] twenty-three, as it is written "You shall kill the woman and the beast" (Leviticus 20:16) and

רבנו עובדיה מברטנורא

סמיכה בחוצה לארץ. אלא צריך שהסומך והנסמך יהיו כולן בא"י. ואז יהיה לו רשות לדון דיני קנסות ואפי' בח"ל. לפי שסנהדרי נוהגת בין בארץ בין בח"ל. אחר שנשמכו בארץ. וכתב רמב"ם שנראה לו שבזמן הזה שאין לנו סמוך איש מפי איש עד משה רבינו. אם היו מסכימים כל החכמים שבא"י לסמוך יחיד או רבים. הרי אלו סמוכים ויכולים לדון דיני קנסות. ויש להן לסמוך לאחרים והדבר צריך הכרע: **ועריפת עגלה בשלשה**. דכתיב (ויקרא ד) זקני העדה. מעוט זקני שנים. ואין ב"ד שקול. הוסיף עליהם עוד אחר הרי ג': **רבי יהודה אומר בחמשה**. וסמכו. שנים. זקני. ואין בית דין שקול. הוסיף עליהם עוד אחד. הרי חמשה. והלכה כרבי יהודה: **מצות חליצה בשלשה**. דכתיב (דברים כ"ה) ונגשה יבמתו אליו לעיני הזקנים. זקנים שנים. ואין ב"ד שקול. הוסיף עליהם עוד אחד. הרי שלשה. ושנים אחרים שמוסיפין אינו אלא לפרסומי מילתא: **מיאונין**. קטנה יתומה שהשיאיה אמה ואחיה לדעתה ויוצאה במיאון שממאנת בבעלה. צריך שיהיה בשלשה. וביבמות מוכח דמיאון בפני שנים מספיק: **נטע רבעי**. אם בא לחללו על המעות. (וכן מעשר שני ואין דמיהן ידועים. כגון פירות והרקיבו. שאין להם שער ידוע: **ההקדשות**. הבא לפדותן צריך שלשה לשומן: **הערכין המטלטלין**. הרי שאמר ערך פלוני עלי. ואין לו מעות ליתן כפי הדמים הקצובים בפרשה ובא ליתן מטלטלין. צריך שלשה לשום אותן מטלטלים: **אחד מהן כהן**. דבערכין כהן כתיב (ויקרא כ"ו) ונערך כהן: **והקרקעות**. ואם אין לי מטלטלין ובא ליתן קרקע צריך שישומו עשרה אנשים ואחד מהן כהן. אותה קרקע שיהיה כפי הערך שיש עליו ליתן: **ואדם כיוצא בהן**. ואם אמר דמי פלוני עלי ששמין אואתו כמה הוא יפה לימכר בשוק ונותן דמיו צריך גם כן שיהיו עשרה ואחד מהן כהן בשומא זו: **ד והרגת את האשה**

also (ibid. verse 15) “and you shall kill the beast.” [Just as the woman may be executed only through a Court of twenty-three, so too, the animal's execution, must be through a Court of twenty-three.] The ox [which killed a person and is] to be stoned is tried by twenty-three as it is written “the ox must be stoned and its owner shall be put to death [by Heaven].” (Exodus 21:29) Just as the death of the owner

[i.e., a human, requires a Court of twenty-three] so too, the death of the ox can be decided only by twenty-three. The death sentence on the [domesticated] wolf, lion, bear, leopard, *bardelis* [hyena or leopardess], or the snake [which killed a human], is to be judged by [a Court of] twenty-three. Rabbi Eliezer says [Where any of the aforementioned killed a human], whoever is first to kill them [without trial] acquires merit [and is not subject to pay damages to their owners]. Rabbi Akiva says, [Except for the snake, where he agrees with Rabbi Eliezer] their death is to be decided by twenty-three.

(5) [The majority of] a tribe [that worshipped idols], a false prophet and a High Priest [who committed a capital offense] can only be tried by a Court of seventy-one. Non-obligatory war [i.e., all wars, besides the conquest of the seven

רבנו עובדיה מברטנורא

ואת הבהמה. היינו רובע ואתקש לאשה. מה אשה בכ"ג אף בהמה בכ"ג ואומר ואת הבהמה תהרוגו ברבע כתיב למדנו רובע ונרבע: **כמיתת הבעלים.** כלומר כמו שהיה הבעל נדון בכ"ג. אם היה חייב מיתה. **כל הקודם להרגו זכה.** כשהמיתו את האדם. וא"צ להביאם לב"ד: **רבי עקיבא אומר וכו'.** בגמרא מפרש דאיכא בין תנא קמא לרבי עקיבא נחש. דלת"ק נחש מיתתו בכ"ג. ולרבי עקיבא. [הזאב] הארי והדוב. והנמר והברדלם מיתתן בעשרים ושלשה אבל נחש הקודם להרגו זכה. שסלק המזיק מן העולם. והלכה כר"ע: **ה את השבט.** רובו של שבט שעבדו ע"ז. במיד אין דנין אלא בב"ד של שבעים ואחד. דכתיב (דברים י"ז) והוצאת את האיש ההוא או את האשה ההיא אל שערך איש ואשה אתה מוציא אל שערך. ואי אתה מוציא את השבט אל שערך אלא בב"ד הגדול: **ולא את נביא השקר.** גמר דבר דבר מזקן ממרא. כתיב הכא (שם י"ח) אשר יזיד לדבר דבר. וכתיב בוקן ממרא (שם י"ז) כי יפלא ממך דבר. מה זקן ממרא בב"ד הגדול. דכתיב (שם) וקמת ועלית. אף נביא שקר בב"ד הגדול: **ולא את כהן גדול.** דאמר קרא (שמות י"ח) את הדבר הגדול יביאו אליך דבריו של גדול יביאו אליך. ומשה במקום שבעים [ואחד] קאי: **ואין מוציאין למלחמות הרשות.** כל מלחמה חוץ

הבהמה, ואומר (שם) ואת הבהמה תהרגו. שור הנסקל, בעשרים ושלשה, שנאמר (שמות כא) השור יסקל וגם בעליו יומת, כמיתת הבעלים כך מיתת השור. הזאב והארי, הדב והנמר והברדלם והנחש, מיתתן בעשרים ושלשה. רבי אליעזר אומר, כל הקודם להרגו, זכה. רבי עקיבא אומר, מיתתן בעשרים ושלשה: **ה אין דנין לא את השבט ולא את נביא השקר ולא את כהן גדול, אלא על פי בית דין של שבעים ואחד. ואין מוציאין למלחמת**

nations and against Amalek], can be waged only by the authority of a Court of seventy-one. No addition to the city of Jerusalem or the Temple Courtyard can be sanctified without the Court of seventy-one. Small *Sanhedrins* [i.e., Courts of twenty-three] for each tribe can be instituted only by a Court of seventy-one. No city [in which the majority worshipped idols] can be declared a condemned city [to be completely razed] without a decree of a Court of seventy-one. A border city cannot become a condemned city [i.e., is not razed], nor can three cities [under the authority of one Court] at one time [become condemned cities]; rather, only one or two.

(6) The great *Sanhedrin* consisted of seventy-one members the small *Sanhedrin* of twenty-three. From where do we learn that the great *Sanhedrin* is comprised of seventy-one? It is stated “gather unto me seventy men from the elders of Israel” (Numbers 11:16) with Moshe at their head [as it states further (verse 17), “and they will bear the burden of the people **with you**”]; we have a total of seventy-one. Rabbi Yehudah said It consisted only of seventy [“with you,” means

רבנו עובדיה מברטנורא

ממלחמת שבעה עממין ומלחמת עמלק. קרויה מלחמת הרשות: **אלא על פי בית דין של שבעים ואחד**. דכתיב בדרך (ד"ה א כ"ו) ואחרי אחיתופל בניחו בן יהוידע. אחיתופל זה יועץ. בניחו בן יהוידע זו סנהדרין שהיה מופלא שבכולן. וכולן נגררים אחריו: **על העיר**. ירושלים שקדושתה גדולה מקדושת שאר ארץ ישראל: **ועל העזרות**. קדושתן גדולה מקדושת ירושלים. וא"א לחדש קדושה אלא בב"ד של שבעים ואחד דאמר קרא (שמות כ"ה) ככל אשר אני מראה אותך וגו'. וכן תעשו לדורות. מה משכן קדוש ע"פ משה שהוא במקום סנהדרי גדולה. אף לדורות תוספת עיר ועזרות ע"פ סנדרי גדולה: **ואין עושין סנדראות לשבטים כו'**. כדאשכחן במשה דאוקי סנדראות. ומשה במקום שבעים ואחד קאי: **אין עושין עיר הנדחת כו'**. דכתיב (דברים י"ז) והוצאת את האיש ההוא (או את האשה ההיא). איש ואשה אתה מוציא אל שערך לב"ד שבעירך ואי אתה מוציא את כל העיר אל שערך אלא לשער המיוחד: **בספר**. עיר המבדלת בין ארץ ישראל לארץ העמים. דכתיב מקרבך. ולא מן הספר. וטעמא דקרא. שמה ישמעו עכו"ם ויבואו ויחריבו א"י. לפיכך אין מניחין העיר תל עולם כמשפט עיר הנדחת אבל הורגין את יושביה בלבד: **ולא שלשה**. עיירות. עיר הנדחת בב"ד אחד ובמקום אחד כלומר קרובים זו לזו אבל בשנים ושלשה מקומות עושים: **ו ומשה על גביהם**

הרשות, אלא על פי בית דין של שבעים ואחד. אין מוסיפין על העיר ועל העזרות, אלא על פי בית דין של שבעים ואחד. אין עושין סנהדריות לשבטים, אלא על פי בית דין של שבעים ואחד. אין עושין עיר הנדחת, אלא על פי בית דין של שבעים ואחד. ואין עושין עיר הנדחת בספר, ולא שלש, אבל עושין אחת או שתים: **ו סנהדרי גדולה היתה של שבעים ואחד**, וקטנה של עשרים ושלשה. ומנין לגדולה שהיא של שבעים ואחד, שנאמר (במדבר יא) אספה לי שבעים איש מזקני ישראל, ומשה על גביהן, הרי שבעים ואחד. רבי יהודה אומר, שבעים.

like you i.e., honest etc.]. From where do we know that the small *Sanhedrin* is comprised of twenty-three [judges]? [since] it is written [regarding accidental murder] (Numbers 35:24,25) “and the *edah* [congregation or quorum] shall judge ... and the *edah* shall save.” One *edah* judges [i.e., condemns as guilty] and the other may save [i.e. acquit as innocent], hence we have [two *edah's* or quorums which equal] twenty. But how do we know

that a congregation [*edah*] consists of no less than ten? [Regarding the spies] it is written “how long shall I bear with this evil *edah*?” (Numbers 14:27) Excluding Yehoshua and Kalev [who did not join with the others in the evil report of the land] we have ten [and the verse refers to them, as an *edah*]. And from where do we derive the additional three [judges]? By the implications of the text [since it is written] “Do not follow a majority to do evil.” I may however, infer that I may follow them for good; if so why does Scripture [find it necessary] to state “It must be decided by the majority?” To teach us, that the majority to decide for the good [i.e., for a decision of not guilty] is not like the one to decide for evil [i.e. a decision of guilty]. How so? For good, a majority of one is sufficient, whereas for evil [i.e., a decision of guilty] a majority of two is required [and since it states “and the *edah* shall save” meaning ten voted not guilty, yet we decide his guilt based on a majority of two; hence there are at least twenty-two judges making up the Court]. And as [a rule to avoid deadlock] a

רבנו עובדיה מברטנורא

הרי שבעים ואחד. דאמר קרא (במדבר י"א) ונשאו אתך. ואת בהדיהו: **רבי יהודה אומר שבעים.** דדריש אתך. בדומין לך. ולא שיהיה הוא יושב עמך בדין. ואין הלכה כרבי יהודה: **עדה שופטת.** עשרה מזכין. ושמעין מינה דצריך שיהיו כ' שאים יחלקו יהיו עשרה מחייבין. ועשרה מזכין: **הטייתך לרעה על פי שנים.** והכי קאמר קרא לא תהיה אחרי רבים לרעות לחייב ע"פ אחד שיהיה יתר על המזכין. אבל אחרי רבים להטות בשנים אפילו לרעות. כשיהיו שנים מחייבין יותר על המזכין. הלכך ע"כ כ"ג בעינן. דבציר מעשרה מזין ליכא למימר. דהא כתיב והצילו העדה. ותו לא משכחת חובה בבציר משנים עשר: **ואין בית דין שקול.** אין עושין בית דין וזוגות שאם יחלקו לחצאים הוי להו פלגא ופלגא. ולא משכחת לה הטייתך לטובה על פי אחד. הלכך מוסיפין עליהם עוד אחד. והווי להו עשרים ושלושה: **מאה ועשרים.** מפרש בגמרא עשרים ושלושה סנהדרין קטנה. וג' שורות של כ"ג כ"ג

Court cannot consist of an even number [of judges, therefore,] another one is added, making a total of twenty-three. What must be the population to make it eligible for a

[small] *Sanhedrin* [of twenty three]? One hundred and twenty. Rabbi Nehemiah says two hundred and thirty, so that each member should be a ruler over [at least] ten (see Exodus, 18:21).

שְׁקוּל, מוֹסִיפִין עֲלֵיהֶן עוֹד אֶחָד, הֲרִי כָּאֵן
עֲשָׂרִים וּשְׁלֹשָׁה. וְכִמָּה יֵהָא בְּעִיר וְתֵהָא רְאוּיָה
לְסַנְהֶדְרִין, מֵאָה וְעֲשָׂרִים. רַבִּי נְחֵמְיָה אוֹמֵר,
מֵאֲתַיִם וּשְׁלֹשִׁים, כְּנֶגֶד שָׂרֵי עֲשָׂרוֹת:

רבנו עובדיה מברטנורא

יושבים לפניהם. שאם הוצרכו להוסיף על הדיינים מוסיפים מהם. ועשרה בטלנים. עשרה בני אדם בטלנים מכל מלאכה. שיושבים תמיד בבית המדרש. ושני סופרים. לכתוב דברי המזכין. ודברי המחייבין. ושני חוננים. שמשני בית דין להלקות החייב ולהזמין בעלי הדין. ושני בעלי דינין. ושני עדים. ושני זוממין. ושני זוממי זוממין. וב' גבאים ושלישי לחלק הצדקה שצדקה נגבית בשנים ומתחלקת בשלושה. ורופא אומן להקין דם. ולבלר. ומלמד תנוקות. הרי ק"ך: **מאתים ושלושים כדי שרי עשרות.** דהיינו כ"ג עשריות. שיהא כל דין שר של עשרה. דבציר משרי עשרה לא אשכחן שררה. ואין הלכה כרבי נחמיה: